„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом, петком, недељом, на целом табаку, а уторником на по табака.

ЦЕНА ЈЕ ОВА
за Аустро-Угарску:
на целу годину . . . . . 14 ф.
на по године . . . . . 7 „
на четврт године . . . . . 3 „ 50 н.
на 1 месец . . . . . 1 „ 20 н.
За Србију
(у сребру.)
на годину 35 дин. на пола године 17½ дин.
на четврт године 9 динара.

ЗАСТАВА.

ОГЛАСИ рачунају се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова, а за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а предплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“ у Нови Сад у дунавској улици.
РУКОПИСИ не враћају се натраг.

Поједини бројеви листа у месту могу се добити по 10 новчића у књижари браће М. Поповића.

БРОЈ 195. У НОВОМЕ САДУ, У УТОРАК 12. (24.) ДЕЦЕМБРА 1878. ГОДИНА XIII.

У НОВОМ САДУ 11. декембра.

Као што се са Цетиња јавља, уверавао је руски посланик, државни саветник Јонин кнеза Николу, да се телеграмом, којег је кнез Горчаков на њ из Берлина управио, даје основа мислити, да ће Порта што скорије приступити уређењу црногорско-арбанашке границе у смислу европских закључака. Та се Горчаковљева вест на брзо потврдила и с друге стране. Из Скадра су јавили кнезу Николи, да је Осман-Нури паша, као заповедник војске у косовском вилајету, добио заповест, да пошље од своје четир дивизије дванаест батаљона у Подгорицу. Та турска војска имале би да спречи Арнауте, ако би се ови хтели одупрети, да се Подгорица Црногорцима не преда. Услед те вести означени су с црногорске стране као комесари сенатор Радонић и војвода Пламенац, и ови ће скорим отићи опсервационом кору у Даниловграду.

Као што „Пол. кор“. из Цариграда јављају, изасланици турски у комисији за изравнање размирица у Бугарској телеграфисали су из Софије у Цариград, да је комисија обуставила за овај мах своју радњу због сукоба, који се са руским чланом те комисије породио.

Између енглеског посланика Лајарда и Порте каже се, да је дошло до начелног споразума последњих дана у питању, које се односи на турско државно добро отока кипарског. Турској државној благајни припадајуће земљиште на острву Кипару прећи ће потпуно у енглески државни посед, наравно уз сепаратну одштету, коју ће Порта за то добити.

Много се у последње време гудило о некаквом новом енглеско-турском уговору и евентуалном уступању пристаништа Александрета Енглеској. Сад се с турске меродавне стране уверава, да Енглеска до сад званично није то питање покренула. Разни гласови о тој ствари имали би се разјаснити тиме, што су сви енглески консили у Малој Азији упућени од своје владе, да потанке извештаје пошљу о климатичним, трговачким и земљерадничким одношајима у својим конзуларним срезовима. Ти извештији имале би послужити као подлога енглеском жељезничком пројекту за Малу Азију. Међу тим извештајима енглески консул у Багдаду особиту је позорност обратио на важност жељезничке везе између Багдада и Мосула с једне и Александрета с друге стране. Као што се чини, у Лондону су нарочито уважили тај извештај и од тог се доба проносе они горе напоменути гласови.

На дан светковине витешког реда св. Ђурђа отворена је у Софији прва бугарска војничка школа. Свечано је било то отварање. Варош је била народним заставама окићена, а свет је у свечаном оделу пролазио кроз улице. Кнез Дондуков-Корзаков прегледао је бугарску народну војску, која се у Софији налази, која се упаредила пред школским зданањем. Ђенерални комесар озбиљно је говорио и војсци и доцније у школској дворани и предочио је Бугарима велику одговорност за даљи развитак њихове судбине пред Богом и Русијом и, која их је ослободила. Свака установа која приближује народ независности, рекао је кнез, налаже народу нове дужности и цар се нада, да ће то Бугари вазда на памети имати. Разуме се по себи да је говорник особито нагласио важност, коју имаде за зетљу војничко образовање бугарске интелигенције и завршио је с изразом тврдог поуздања, да ће посестримска народност остварити све наде, које у њезину будућност моћна Русија полаже. Громки узвици одјекивали су на те речи. Разуме се по себи, да ће та прва расадница војничке знаности бити под руским надзором, јер Бугари немају ни једног човека, који би за сад способност у тој струци показао. Знаменито је, да се већ дан пре, 100 младих образованих младића из „источне Румелије“ стекло у Софији, да ступе у школу, и то таки, који јавно исповедају, да им је намера у томе та, да доцније узмогну борити се за „јединство домовине.“

ЦАРЕВИНСКО ВЕЋЕ.

Попут скандала на угарском сабору догодило се нешто слично и у посланичком дому аустријског царевинског већа 6. (18.) дек. И повод је био сличан. Већало се о одобрењу привременог прорачуна за прву четврт 1879. год. Радикални заступник Шенерер говорио је у смислу познате узреченице: „О! да смо већ под Немачком,“ т. ј. за отцепљење немачких покрајина од Аустрије и придружењу немачком царству. Говор је изазвао необичну сензацију и листови га најстрожије осуђују. Шенерер рече:

„Ја ћу гласати против данашњег поднеска. Нека ми се не замери, као да сам икад платонски опоновао влади, као што сад чине многи други чланови дома. Ја сам више пута гласао, да се не одобри прорачун и разложио сам свој глас, јер нас је ова влада стопу по стопу довела до финансијског растројства. Да посведочим своје речи, доста ми је да набројим само два три дела јој: престону беседу, поравнање с Угарском, државне предујамнице, санирање жељезница, продужење обранбеног закона, Босну. Владини људи терали су занат као несолидни трговци, и ма да је наступила крида, и пак они још воде послове. Све се више и више чује у немачким покрајинама Аустрије, како се говори: О, да смо већ под Немачком! (Громко порицање.) Све се јасније, велим, разлеже по немачким покрајинама Аустрије глас: Кад бисмо већ једаред били под немачким царством! (По ново порицу.) И опет велим, да се та реч јасно чује, не бисмо ли се већ једном ослободили од Босне и њених присталица! За то је ово моје становиште: докле год ова влада буде владала, становници не би требало да плаћају порез и ако би порез био одобрен, онда би — то велим кроз провор — становници само под ексекуцијом требали да плаћају тај порез. Све ме то подсећа на ону причу о детету, што није хтело спавати, па отац му обећао грумен шећера ако мирно заспи. Дете добије грумен шећера, заспи, а отац остави шећер за сутрашњ вече. Тако ради влада с уставом: даје нам се устав и каже, како заспиш добићеш устав. Обично се каже: Нешто је труло у држави Данској, у аустријској пак држави све је труло. Пре свега требали би нам досљедни људи на челу владе и ја се надам, да круна неће бити тако зло упућена, да исто министарство стално успостави. На сваки начин истина је, да је и сам парламенат од чести крив за ову ситуасију и ја желим, да влада што пре овај дом распусти и распише нове изборе. Но наш изборни ред тако је неправедан, да ћу у напредак ја само ону владу потпомагати, која усхте изборни ред на ширем темељу преиначити. Данас ћу гласати против поднеска“.

ОПЕТ ГРАЈА НА УГАРСКОМ САБОРУ.

У седници угарскога сабора од 7. (19.) о. м. опет се десила нова грајa и скандал, и то приликом дебате о тако званој „златној ренти.“ Члан крајње левице А. Чанади на ново је устао против министра-председника Тисе.

Александар Чанади узе реч, те рече, да је још онемадне, при расправи предлога о имдемнитету разложио, за што нема поверења према овој влади. Тада није могао због „неких околности“ да доврши своје разлагање, јер му се одузела реч. Ма што зна, да самовоља већине може то и данас да учини, не плаши се он, него ће....

Председник: Обраћам пажњу пошт. господина заступника на то, да већина не може ни једном говорнику одузети реч, него да то само председник може да учини у смислу кућевног реда. Молим, да г. заступник не спомиње прошле ствари, него да се држи предлога.

Акекс. Чанади (наставља): Чинио је само своју дужност кад је набрајао грешне чине владине; само је дао израза осећајима правог мађарског становништва. (Немир на десници.) Делање овог министарства шкодљивије је, него што је била апсолутистичка управа под Бахом и Шмерлингом, и шкодљивија, него деаковске владе, које је садањи министар-председник Тиса толико пута осуђивао. И овоме предлогу није друга циљ, него да забашури опет нову повреду закона. Придружује се предлогу Шимоњијевом.

После Чанадија држао је Тиса подужи говор, у корист предлога за „златну ренту“, па је завршио напоменом, како је Чанади у време апсолутизма имао аудијенцију код краља.

Александар Чанади: Узимам реч у личној ствари. Г. министар-председник Тиса нашао је за добро, да из мог говора ишчупа једну реченицу, па да је криво тумачи. Ја нисам рекао, кад сам се позивао на бахов и шмерлингов систем, да је тада народ у погледу слободе сретније живио, него сам рекао, да у материјалном и у опште у моралном погледу (кретање на десници) народ и под баховим и шмерлинговом системом није толико патио, колико под садањом самовољном владом. (Одобравање на крајњој левици.)

Даље је г. министар-председник Коломан Тиса у погледу моје особе више пута споменуо. да сам у баховом и шмерлинговом периоду садањем владаоцу ишао на поклоњење. (Смех на десници.) Време је, да учиним крају клеветама министра-председника. (Вика и немир на десници.)

Може ли се г. министар-председник опоменути да кад је његово величанство краљ путовао по бихарској жупанији, да је била општа жеља народа, да се пред господарем тадање фактичне силе изрази жива жеља народа, да се укине самовољна владавина. Становништво бихарске жупаније позвало је многе, да од фактичне силе потраже натраг самосталност Угарске, која јој је против сваког права одузета.

Тада се, господо моја, није нико нашао, који би се прихватио тог мучног посла. (Кретање на десници.) На позив хиљадама њих из народа, ја сам се на то одлучио. (Одобравање на крајњој левици. Гласови на десници: На позив ц. кр. судаца!)

Ја нисам конферисао с монархом у тајном кабинету (смех на десници), него сам под ведрим небом, у присуству много хиљада људи рекао, да краљ опет успостави народу отету самосталност, независност и устав. (Живахно одобравање на крајњој левици. Кретање на десници и вика: То већ није истина!)

Министар-председник Тиса: Поштовани саборе! Морам пре свега изјавити, да нисам криво тумачио речи г. заступника Чанадија, јер сам рекао, да је ушло у обичај, да се са више страна указује на време под Бахом и Шмерлингом; дакле с погледом на то учинио сам моју примедбу (Жестоко порицање на левици) — дакле не с погледом на његове речи. Нека се умири, јер сам се ја већ одвикао, да на таке речи рефлектујем. (Живо одобравање десно. Кретање лево.)

Што се тиче друге околности, то нисам ни данас ни другом приликом споменуо чије име, и у опште нисам ја заподео говор о том. Али ако г. заступник ствар односи на себе, то нисам ја крив; али у хатар истини морам рећи, да тада — као што је већ доказано у овој кући — није било говора о тражењу права и устава земаљског (Вика на десници: Тако је! Порицање на крајњој левици) него о покорним молбама, које кад би се испуниле у оном добу, у сравњењу са данас хваљеном баховом и шмерлинговом епохом, могле би значити само побољшање. а са свим су далеко биле од ревиндикације устава. (Живо одобравање на десници. Велико кретање на крајњој левици.)

Ал. Чанади: Поштов. сборе! (Велика вика.)

Председник: Молим поштовани сабор, да прекине ту дискусију, која не спада на ствар. (Одобравање.) А молим и г. заступника, да у кратко каже, што би желио можда да каже у погледу своје особе, јер ћу у противном случају бити принуђен, да му одузмем реч.

Ал. Чанади: Услед поновљених инсултација (смех) г. министра-председника сматрам за дужност да себе браним. Да изјава г. Коломана Тисе не одговара истини — нећу да употребим израз „лаж“ — (Вика на десници: То не бисте ни смели!) позивам се у том погледу на један број „Еленера,“ што је тада излазио, у ком се разговетно каже, да сам ургирао успостављење устава и крунисање краљево.

А ако г. министру председнику и то не би било доста (ларма, вика на десници: Ева! Не спада на ствар! Чујмо! — на левици), онда ћу се позвати на само Његово Величанство! (Велики смех на десници.) Јест, јер његово величанство сетиће се по свој прилици оног периода, кад сам га молио за успоставу устава. (Ларма.)

Председник: Продужимо расправу, г. извештач жели да говори.

Тиме је та грајa свршена.

ДОПИСИ.

(н.) **Петроград** 1. декембра. Као што има Хрвата, Срба, Чеха, Бугара који су само Хрвати, Срби, Чеси, Бугари и ништа више, а о славенској солидарности ни појатија немају, тако исто има и Руса. Они Руси, који су пре свега Славјани па онда Руси, називају се овде „Славјанофили.“ — Ту партију нападају од неко доба они, који о Славјанима неће ни да чују, а камо ли да с њима заједнички раде. С тим шпекулирају како на одређену интелигенцију тако и на масу публике, којој се славенска племена представљају као неблагодарна, за које се Русија дакле нетреба да заузима.

Та партија, која је против славјанофила, одпочела је тактику, да на прваке њене напада и да их тиме у народу дискредитира. Главни орган тој партији је „Голос“. У њему се никада неможе читати, да се он за ма које славјанско племе заузима.

Непрестано је доказивао „Голос“ да не треба ратовати и Србима у помоћ притећи. Сад опет напада на генерала Черњајева, професора Ламанскога, ђенерала Фађејева и т. д.

За дивно чудо, сад критикује војене операције Черњајева, кад баш руски и австријски рат доказују, какве је тешкоће српска народна војска под командом Черњајева славно савладала.

Шта је главна заслуга Черњајева? За то што је Черњајев отишао био у Србију, отишли су и многи својевољци. За то што су многи добровољци отишли, почела се руска публика интересирати и за Србе и за целу борбу, јер се и руска крв са српском помешала. Отуда и долази силно пожртвовање руског народа и новцем и другим средствима. Черњајев је увукао Русију у рат, а војна руска је ослободила неколико милијона својих сродних народа.

Многи из нас су вели „Голос“ тек при почетку рата чули о Србима. — Па то је баш кривица партије „Голоса“ који и до данас неће зближење Славјана. — Како се је српска народна војска могла под упливом генерала Черњајева толико држати, кад није ништа важао ни штаб, ни командант ни војска?

Заварили нашу славјанофили, па довели народ српски до расхлебовања. То су опет западњаци криви, што су спречавали да Русија благовремено ступи у помоћ на војну. Заман узима „Голос“ маску пријатеља српскога народа; он и његова партија остају српски противници. Да је правитељство обраћало пажњу на партију „Голоса“ још би пиштали милиони под стегом тајних турских пријатеља.

Чувени професор и слависта Ламански изнео је једном приликом жалостно стање австријских финансија, — а „Голос“ му одма пребацује, што руске финансије негледа. Откуд „Голос“ да брани Аустрију? У опште „Голос“ све даје себи вид као да он све злоупотребе жигоше, а међу тим износи маде, да прећути ил сакрије друге далеко веће. Тако је он у свима питањима. У споредним стварима је објективан и строг, а у главним сервилан докрајности. По Крајевском листу „Голосу“ сви Славени ван Русије, — пропали — остали — њему би то девета брига била. Оа би славјанско питање тако решио, као што Европа жели. Ми говоримо за то много о „Голосу“, јер има уплива у Русији, више него што заслужује. Уплив тај долази од тога што се Крајевски обогатио и што добро плаћа сараденике, који су наравно и вешти пером. Но за-ото му је тенденција грђа; нарочито што се славјанских народа тиче. Ми неможемо веровати, да Руси западњаци неумеду оценити велике заслуге генерала Черњајева за славенску ствар. Може бити да је „Голос“ и за то срдит на славенофиле, што је његов издаватељ Крајевски из славјанског комитета искључен и што је његов престиж пао. Но и тада би недостојно било великог органа као што је „Голос“ мешати личне препирке са начелним. Ми жалимо тим више, да „Голос“ тако непријатељски напада на славенске патриоте, што свој уплив на руску публику злоупотребљује.

Српски народ са своје стране свагда ће особито уважавати и поштовати све оне Русе, који су пожртвовањем својим приликом српске војне показали се као мила браћа једнога племена.

Сад се овде много удара на славјанско благотворно општество, јер се на ото иде да се закриje као што је московско већ закрито.

Пре недељу дана пренео је амо српски министар просвете Васиљевић, где је од својих личних и начелних пријатеља сјајно дочекан био. Данас је натраг отпутовао. И херцеговачки војвода Мићо Љубибратић је овде. До сад још није одређен овамо посланик српски, по свој прилици биће назначен бивши српски војени министар пуковник Сава Грујић. Избор пуковника Грујића за посланика српског биће још понајбољи. — Професор Даманski је изследовао, да чески краљевдворски рукопис није истинит. — Чех Крика је поднео нов систем пушке, с којом се за 3 минута 55 пута може пуцати. Каже се, да је примљена система.

? **Котор, 2. декембра.** — Чули сте тужан глас за смрт српског књижевника Стефана Митрова Љубише, који је у Бечу преминуо 11. новембра — њега цијела Бока оплакује, јер изгубила је ваљаног и честитог мужа; врлине покојникове нећемо овде наводити, јер су добро познате цјелом Српству.

Овдашњи грађани из љубави према покојнику хтједоше дати му послѣњу почаст, пак се саставише у одбору и приредише парастос који се држао у саборној цркви светог Николе у сриједу 29. новембра у 11 часова пре подне.

На сред цркве био је подигнут мртвачки споменик обвијен т црно, окићен лаворим вјенцима натписима и разним стиховима, многобројни свијећа горело је око споменика.

Тужна ова светковина испала је у пуном реду. Чинодјејствовао је Преосвештени г. Епископ Герасим, са мјестним свештенством и два ђакона. Певачко друштво Јединства нотално одговарало је на тужне пјесме — г. Димитрије Авђус гимназијални катихета држао је говор и живо исказао врлине покојника. Црква је била пуна народа — војничке и грађанске власти присуствовале су, па и представништва неки бокешки община.

Успомена ова би свршена са благословом кољива и „вјечнаја памјат."

После тешког боловања 29 новембра немила смрт нам уграби Саву Л. Јовановића у најбољем цвјету његове младости 22. години живота. Покојник се одао био науки, и трудио се неуморно које му је и здрављу нашкодило и пре времена нестаде — он је већ свршио био двије године универзитета у Грацу добрим успјехом; био је Србин тјелом и душом давао је добре наде али заман данас га тавни гроб покрива. Родитељи покојника оплакују јединца сина, жале га пријатељи и познаници. Спровод му је био 30 нов. у 3 сата п. п. пјевачко друштво учествовало је при опкјелу као свом другу. — Лака му црна земља.

☐ **Из општ. чалманске** 16. децембра. Још лане колико се сећам изнио је у цењеном овом листу један допис из „Срема", у којем се г. дописник неуморним разлозима трудио да општинству чалманском у јасној боји нацрта важност и потребу општ. лечника. По што је речени допис остао „глас вапијућег" то сам узео перо у руке да и поново то питање покренем. Питање је ово од врло велике важности. Држим, да ће излишно бити набрајати све недостатке које народ осећа без таковог лечника. Те су врло добро познате. Само што наш народ потребу лечника у послѣњем часу — кад тако рећи до ноката до горе, осети. Онда ти је јао и помагај — али касно. Док је који сиромашак отишао у Руму и Митровицу по лечника дотле је, вратив се дома видио жртву своје нехатости и небриге. Па кад то већ све знамо онда настојмо да се ова пукотина у друштвеном животу попуни, настојмо велим свим могућим силама и средствима да се ово племенито питање свуда код нас покрене а за тим и оствари. Истина бог силан је терет, које народ у овом кобном добу на гребену носи. Ту су намети, дације и шта ти ту нема. То су управо и узроци летаргије и небрижљивости у сваком погледу, када се у општини једној у заман новац на оврховодитеља која државну порцију купи и тера издаје, када се и уз писара, други писар издржава онда зашто општина и до те увиђавности не дође, да се и покрај морања ма и усиљено која пара на овако племениту циљ жртвовати неможе?

Лечник нам је нуждан — пренуждан. Зато овом приликом ово неколико редака одборницима пол. општине чалманске на срце мећем да првом приликом у овој одборској седници питање лечника покрену и за тим сложно прихвате и оствере.

ВЕСТИ ИЗ БУКУРЕШТА.

„Дунавски Вјесник" који у Галацу излази, дознаје за овај следећи случај, који се у Чеабадегу у Добручу између 28. и 29. нов. догодио. Један Бугарин у чијој су кући два румунска војника на квартиру била, позове ове да би му кућу с места оставили, војници одговоре домаћину, да они то без заповести својих предпостављених немогу чинити. Док су се Бугарин и војници кошкали, буде и један румунски војени часник о тој свађи извештен, који одма и дође на лице места, да свађу утиша и ствар изривна. Док се часник трудио да успаљеног домаћина умири, дотле се већ и неколико Бугара скупило, који сви скупа скоче на румунске војнике, од којих једног с места убију а другог и војеног часника измлатише — најзад буду бугарске криминалисте свладани и у затвор одведени. Да ли је све ово горе речено чиста истина, или није, зато нека поштовани лист „Дунавски вјесник" и мој пријатељ П..на одговарају.

— Овдашњи лист „Resboiul" у својем једном чланку пребацује влади, што ова у својим органима ситуацију у Добручи, свету као најповољнију претставља, кад се зна, као што поменути лист вели, да је ситуација тамо доста неповољна.

— Опет из Тузле овдашњем листу „Романулу" пишу: како је тамошње становништво са неким тачкама односеће се на ђумручки закон незадовољно — тако на пример: нису им повољне таксе које се на шећер, дуван, шпиритус, коже, сталарију и морску со наплаћује.

— Мој честити пријатељ петроградски пише ми у својем послѣњем писму између осталог и то, да су тамошње већ познате манифестације универзитетских грађана, не само код тамошњих становника, него готово и код целог руског народа најудушевљеније примљене биле — и држи се као за извесно, да ће руска влада постојећи устав ако не сасвим изменути, а оно барем озбиљно по духу овог столећа преиначити.

— По једном допису управљеном на један овдашњи лист, грчка војска под заповедништвом ђенерала Суцу — стоји непрестано на граници Тесалије и Епира, и то на онаковим тачкама, од куда ће најлакше моћи посести оно земљиште, које јој је берлински трактат определио.

— Грчки краљ са својом породицом бави се на свом летњем дворцу Татој који три сахата од престонице удаљен лежи — краљ често долази у своју престоницу у коју како стигне одма се ода на рад са своји министри.

Његова Ексел. г. Радовиц изванредни посланик и министар Германије стиго је у Атину 27. нов.

— У недељу 3. дек. у 11 сахати, примио је Његово Високанство кнез румунски у аудијенцији Његову Екселенцију Сулејман-беја изванредног посланика и заступника турског на двору румунском.

НОВИ САД 11. децембра. Из закључака саборског одбора у Карловцима, донетих на седницама, које су држане за целе друге половине пр. месеца, саопштавамо овај веома важан закључак. У последње време нагомилало се у народним фондовима готовог новца преко по милијуна фор. Та грдна свота лежала је да како бесплодна, мртва, у касама. Одбор је узео у претрес питање, од куда то, да се не тражи новац, него мора тако бесплодан да лежи, па је дошао до увиђења, да је томе крива процедура, која влада код народних фондова при издавању зајма. Зајмове на име издаје саборски одбор, па по што се он тек свака три месеца састаје, то је потребитом свету да како дуго чекати на саборско-одборске седнице, него се обично обрати на другу страну, друге заводе и људе, јер bis dat, qui cito dat. Осим тога велика је сметња и то, што зајмове из народних фондова министарство потврђује, а њему опет српске ствари нису прва брига. С тога је често какав узајимач морао чекати месецима, док му се зајам одобри и изда. Да би се свему томе доскочило, одбор је ово закључио. Закључио је про свега, да се ремонструје код министарства, нека од сад оно не потврђује зајмове, по што она и онако има контролу над српским црквено-народним стварима, него нека саборски одбор самостално решава. Осим тога закључено је, да од сад патријарах као председник одбора, потпредседник и народни благајник сачињавају као неки стални зајмовни пододбор, који се у свако доба може састајати и решавати о зајмовима. Ако дакле министарство усхтедне одобрити одборску ремонстрацију и у интересу државјана напусти своје право, које у осталом — као што рекосмо — може вршити и фактично врши на други начин, онда ће нашем и у опште потребитом свету бити веома поможено, јер онда би могао данас потражити зајам, а сутра га већ добити. Обраћамо пажњу нашег света на ту ствар, о којој ћемо му у своје време јавити, како стоји.

НОВИЈЕ.

— У суботу, 9. (21.) дек. претресао је угарски сабор трговачки уговор с Немачком и у ђенералној и специјалној дебати усвојио га по владином предлогу. У недељу имао је сабор послѣњу седницу ове године и одложио се до 8. (20.) јануара 1879 год.

— На 3, фебр. по рим. кал. сазвана годишња главна скупштина Аустро-угарске банке. Дневни ред саопштаће се у своје време у обостраним званичним новинама. На седници главнога већа исте банке 7. (19.) о. м. установљен је нови текст Аустро-угарских баната (банкнота.)

— Бечке „Нем. нов." имају овај телеграм из Котора: Са Цетиња се јавља, да је црногорска влада послала портанској оштру ноту, у којој вели: докле се год не спроведу наредбе берлинског уговора и Црна Гора не добије области, које јој је исти уговор намењио, она не сматра, да живи у миру с Портом, него само у примирју. Нека Порта дакле учини своју дужност, иначе ће Црну Гору приморати, да опет заподене бој и силом отме што јој је намењено,

— Кнез Дондуков-Корсаков окружницом наложио руским властима у Бугарској, нека буду на руци финансијској управи, коју је поставила Источно-румелијска комисија, нек спрече све непријатељске изјаве и народ обавесте, да комисија ради земљи у хатар. Због тога комисија захвалила.

— Поводом ђачких немира на руским великим школама министар унутрашњих послова заповедио да опет ступи у живот закон о забрани скупљања.

— Као што „Н. бечк. тгблту" јављају из Букурешта, Бугари се противе поседнућу Добруџе од стране Румуна, тако да је код Тасикопоља крај Силистрије 6. (18.) о. м. дошло до боја међу румунском војском и једном бугарском устаничком четом. Бугари по целој Добруџи неће да приме румунске војнике на стан.

— Из Афганистана јавља се, да је Шир Алија преко хератског намесника понудио Персији уговор за обрану и напад, но да је персијски шах одбио понуду. — Опет се проноси глас, да је Шир Алија утекао из своје престонице, а владу предао свом сину Јакуб-Кану.

— Као што „Нова сл. преса" дознаје, талијански краљ Умберто хоће да помилује Пасананта, који је на њ пуцао, вели, сишао је с ума. Процес ће почети месеца јануара идуће године.

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ.

Српска књижара браће М. Поповића

У НОВОМ САДУ.

Најугоднији дарови о великим празницима

побожним Србима и Српкињама

преборучујемо сад баш у штампи доготовљено дело, нашим издањем:

АПОСТОЛ И ЕВАНЂЕЉА

у празничке и недељне дане, преко целе године с преводом српским и са 5 СЛИКА од епископа Платона за школску и домаћу потребу ☛ текст поправљен а превод на ново прегледан и прерађен ☛ у великом формату 8° има 292 стр. или 18½ табака. Цена је само 80 новч.

Књига је ова намењена понајпре Србима ученицима српских гимназија а и других где се Срби уче, ради допуне ексхортације, — затим ученицима наших основних и грађанских школа, реалака и ученицама више женске школе једном речи за потребу и школи и дому српском.

Како наш народ у лепој побожности својој милује да у цркви разбира на свом народном језику **Апостоле и Јеванђеља** које недељом и свецем слуша у цркви, — уверени смо да је књига ова у добри час дошла — како с почетка тако и нарочито сад у овом нашем издању сасвим исправљеном, на ново преведеном разумљивим правим српским казивањем, — још ко томе лакim прегледним разпоредом Еванђеља и Апостола једнога за другим. Како исправљена текста по књизи црквеној тако и прерађена на ново, превод српски израдише људи књижевници, који се у том послу разумевају, — и по томе књига је ова као наручена за **омиљење и утврђење лепога нам православља у побожној души српској.** —

У Новом Саду на Никољ-дан 1878.

Српски књижари и књигоиздавци

БРАЋА М. ПОПОВИЋИ.

☛ Овом приликом нека су препоручене још и ове књиге:

МОЛИТВЕНИЦИ

у разним финим увезима.

ИЛУСТРОВАНИ СРПСКИ ВЕЛИКИ КУВАР

2 фор. 20 н.

и још особито свакој српској кући:

Певанија Змај-Јована Јовановића

од које ће прва и друга свеска ови дана изаћи, — те је по том најзгоднији дар, радовану и полаженику о овим благим данима.

ТРЕЋА СВЕСКА

„СТРАЖЕ"

довршује се у штампи и биће готова за који дан. С овом свеском навршује се прва четврт друга четврт настаје од нове године.

Молимо све уписнике, који су се само на једну четврт претплатили да обнове своју претплату, а такође молимо и опомињемо све, који нам још дугују за I. четврт да своје рачуне што пре измире а нераспродате нам свеске натраг врате.

Нови Сад 9. декемра 1878.

АДМИНИСТРАЦИЈА „СТРАЖЕ"
по адреси штампарија А. Пајевића
у Новом Саду.

Нова књига!

ЖИВОТОПИСИ СЛАВНИХ ВОЈСКОВОЂА.

I.

ПОРИЈЕКЛО ЗИМОНИЋА ПОРОДИЦЕ

и

Попа Богдана Зимонића

војвода гатачки.

Сабрао Јово Накићеновић

секретар општине ерцег-новске.

(Са верном сликом попа-Богдана)

Цена је књизи само 20 н.

Ко на више поручи добија књигу за 15 нов. Наручбине ваља слати

ШТАМПАРИЈИ А. ПАЈЕВИЋА у Н. Саду.

ПОЗИВ

на куповање II. свеске

МОЛСКИХ МУДРОВАЊА.

Почетком децембра 1878. биће готова II а свеска „Молских мудровања.

I-ву свеску шиљао сам онако насумце својим пријатељима и познаницима ради растуривања, па сам по већој чести награбусио. Ову II-у свеску нећу никоме намећати па макар никад на једне књиге не продао, него коме устреба, нека се обрати на г. А. Пајевића штампаре у Новом Саду.

II-а свеска биће велика 18 штампаних табака Један ће комад коштати 80 новч.

Ко купи 3 или 10 комада добиће књигу по 70 н.

Ко купи 11 или 30 комада добиће књигу по 64 н.

А ко купи 31 или више комада добиће књигу по 60 н.

У Сомбору се могу добити обе свеске код г. Миливоја Каракашевића. У Београду код г. В. Валожића.

У Молу 24. новембра 1878. НОВАК РАДОНИЋ.

Курс бечке берзе 11. (23.) дец.

Сребро — — — — — — — — — — —	100.10
Ц. кр. дукати — — — — — — — — — —	5.61
Наполеондори — — — — — — — — —	9.36½

СПИСАК

преко скупљени добровољни прилога за рањене и болесне војнике и за породице из Земуна оних војника, што су се услед мобилизације војном позиву одазвати морали.

(Наставак.)

Име и презиме прилагача	За рањене и болесне војнике ф.	н.	За породице војника што су мобилиз. ф.	н.	Укупно ф.	н.
Катар. Бродић — — —		30		30		60
Софија Орешевиц — — —		20		20		40
Криста Богојевић — — —	1		1		2	
Мита Руверац — — —	1		1		2	
Јола Белаковић — — —		50		50	1	
Ана Алексијевић — — —		25		25		50
Стеван Петровић — — —		15		15		30
Кзрл Панцнер — — —		25		25		50
Глиша Петровић — — —	2	50	2	50	5	
Франц Пинкас — — —		50		50	1	
Ана Брајцер — — —		6		6		12
Андреас Манс — — —		25		25		50
Елисавета Радосављевић — — —		15		15		30
Петар Јовановић — — —		25		25		50
Ана Навала — — — —		10		10		20
Милан Гркинић — — —		7		7		14
Алекса Илић — — —		3				3
Милош Симин — — —		5		5		10
Живко Анокић — — —		10		10		20
Павле Нешковић — — —		50		50	1	
Георг Гудовић — — —		25		25		50
Јелена Стојковић — — —		10		10		20
Живана Стојковић — — —		10		10		20
Петар Јовановић — — —		30		30		60
Лука Војновић — — —		30		30		60
Георг Петровић — — —		20		20		40
Милошевић — — — —		5		5		10
Јефта Васић — — — —		10		10		20
Живко Игњатовић — — —		10		10		20
Коста Анокић — — —		50		50	1	
Трифун Гудовић — — —		20		20		40
Стана Анокић — — —		5		5		10
Анка Петровић — — —		10		10		20
Милован Петровић — — —		20		20		40
Јула Костић — — —		10		10		20
Живко Живановић — — —		20		20		40
Перса Јовановић — — —		6		6		12
Мита Јовановић — — —		10		10		20
Јула Бозовић — — —		10		10		20
Фема Качулан — — —		5		5		10
Стеван Јеремић — — —		10		10		20
Коста Јоксимовић — — —		10		10		20
Марија Анокић — — —		10		10		20
Мата Анокић — — —		10		10		20
Наста Карона — — —		5		5		10
Стеван Јовановић — — —		10		10		20
Коста Петровић — — —		5		5		10
Лазар Филиповић — — —		10		10		20
Бела Анокић — — —		15		15		30
Ангелина Радосављевић — — —		20		20		40
Љуба Ердељац — — —		5		5		10
Пела Анокић — — —		5		5		10
Лазар Ђурђевић — — —		5		5		10
Драги Ковачевић — — —		7		7		14
Наста Јеремић — — —		5		5		10
Јелена Радојчић — — —		5		5		10
А. Кршовац — — —		10		10		20
Криста Љубиновић — — —		10		10		20
Тоша Јовановић — — —		10		10		20
Јог. Хабер — — — —		7		7		14
Перса Неговановић — — —		5		5		10
Павле Гудовић — — —		25		25		50
Стеван Катинчић — — —		20		20		40
Сара Бастарић — — —		10		10		20
Велимир Радосављевић — — —		15		15		30
Марија Ђурић — — —		5		5		10
Софија Драгутиновић — — —		5		5		10
Мориц Елеш — — —		25		25		50
Барбара Лауби — — —		5		5		10
Милка Хорват — — —		5				5
Катарика Егер — — —		20		20		40
Франц Шмидт — — —		5		5		10
Дафина Филиповић — — —		10		10		20
Катарина Фелај — — —		5		5		10
Јулиана Грол — — —		20		20		40
Јулиана Петровић — — —		5		5		10
Тома Малек — — —		15		15		30
Георг Котлет — — —		10		10		20

(Наставиће се.)

ОГЛАСИ.

Нек се зна!

Подписани, који је 15 година у дућану тако званом код **Буковкиње или Буковчана** памук продавао — и то од год. 1864 до 1869 као деловођа памучарске Ранковићеве трговине, а од 1869. до сад уортачен са г. П. Натошевићем јавља, да се концем децембра о. г. раздружује, и **из старог дућана излази, а отвара од нове године таку исту трговину са памуком за ткање и плетиво и с другим еспапом од те врсте у новом дућану** и то у новој г. Харишевој кући (преко пута од дунавска сокака до три главе шећера и до г. Стеве Гетриловића лецедера) под својом фирмом

ЈОВАН Т. ЧАВИЋ.

Јављајући ово, и ослањајући се на поверење, које је код својих муштерија **кроз 15 година** дана својом честитом послугом **у старом дућану** задобио, нада се, да ће да га поштоване муштерије многобројно и **у новом дућану** са истим поверењем потражити, а његова ће највећа брига бити, да исто поверење очува и одјако савесном и тачном послугом, **а изврсним памуком из првих фабрика и најјефтинијом ценом.**

У Новом Саду на Никољ-дан 1878.

С поштовањем

3— ЈОВАН Т. ЧАВИЋ.

ЗА МАНУФАКТУРНУ РАДЊУ

тражи се солидан помоћник. Упитати се ваља код администрације овог листа. 1—1

Одговорни уредник др. Милан Ђорђевић. Издавалац „Задруга за срп. нар. штампарију." Срп. народна задружна штампарија.